

HØJESTERETS DOM

afsagt torsdag den 15. oktober 2026

Sag 98/2025

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Lasse Hummelhof Frandsen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Randers den 8. januar 2025 (9-3195/2024) og af Vestre Landsrets 15. afdeling den 12. juni 2025 (V.L. S-0141-25).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Michael Rekling, Lars Hjortnæs, Kurt Rasmussen og Søren Horsbøl Jensen.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om frifindelse, subsidiært strafbortfald og mere subsidiært formildelse af den idømte straf.

Anklagemyndigheden har påstået skærpende.

Retsgrundlag

Den dagældende straffelovs § 235, stk. 1 og 2, lyder:

”Den, som udbreder seksuelt materiale såsom fotografier, film, andre visuelle gengivelser eller lignende af personer under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 år. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor barnets liv udsættes for fare, hvor

der anvendes grov vold, hvor der forvoldes barnet alvorlig skade, eller hvor der er tale om udbredelse af mere systematisk eller organiseret karakter.

Stk. 2. Den, som besidder eller mod vederlag eller gennem internettet eller et lignende system til spredning af information gør sig bekendt med seksuelt materiale såsom fotografier, film, andre visuelle gengivelser eller lignende af personer under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.”

Bestemmelserne blev oprindeligt indført ved lov nr. 228 af 2. april 2003. Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår bl.a. (Folketingstidende 2002-03, tillæg A, lovforslag nr. L 117, s. 2606-2607 og 2616-2620):

”1. Indledning

1.1. Lovforslaget har til formål at gennemføre de ændringer i straffeloven og adoptionsloven, der er nødvendige for, at Danmark kan ratificere tillægsprotokollen - til FN's konvention om barnets rettigheder - om salg af børn, børneprostitution og børnepornografi. Danmark undertegnede den 7. september 2000 tillægsprotokollen. Ved lovforslagets vedtagelse vil Folketinget samtidig efter grundlovens § 19 meddele samtykke til ratifikation af protokollen, der er optaget som bilag 1 til lovforslaget.

Formålet med lovforslaget er endvidere at gennemføre nogle ændringer i straffeloven, der er nødvendige for, at Danmark kan deltage i vedtagelsen af en EU-rammeafgørelse om bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi. Forslaget til rammeafgørelse, der er opnået politisk enighed om i EU, er optaget som bilag 2 til lovforslaget.

...

Dernæst indebærer lovforslaget, at den strafferetlige beskyttelse i straffelovens § 235, stk. 1, om udbredelse af børnepornografi fremover udvides fra kun at omfatte børn til at omfatte alle personer under 18 år.

Endvidere foreslås bestemmelsen udvidet til at omfatte enhver udbredelse af enhver form for utugtig, visuel gengivelse af personer under 18 år. Hermed omfattes den såkaldte »fiktive« børnepornografi af bestemmelsen, og enhver form for udbredelse - og ikke alene den erhvervsmæssige udbredelse eller udbredelse i en videre kreds - omfattes.

Der foreslås samtidig en forhøjelse af strafferammen, således at udbredelse af børnepornografi under skærpende omstændigheder kan straffes med fængsel indtil 6 år. Endvidere foreslås strafferammen i straffelovens § 230 om brug af pornomodeller under 18 år forhøjet, således at overtrædelse af bestemmelsen under skærpende omstændigheder kan straffes med fængsel indtil 6 år.

Straffelovens § 235, stk. 2, om besiddelse af børnepornografi, foreslås udvidet til at omfatte besiddelse af enhver form for utugtige, visuelle gengivelser af personer under 18 år - og ikke som i dag alene en række grovere former for børnepornografi. Det foreslås dog

tillige i § 235, stk. 3, at besiddelse ikke skal være strafbar, hvor den person, der er gengivet på billedet, er fyldt 15 år og har givet sit samtykke til besiddelsen af billedet.

Det foreslås tillige, at strafferammen i § 235, stk. 2, forhøjes, således at besiddelse af børnepornografi kan straffes med fængsel indtil 1 år.

...

2.5. Justitsministeriets overvejelser

...

2.5.3. Børnepornografisk materiale

2.5.3.1. Efter artikel 3, stk. 1, litra c, i FN-tillægsprotokollen skal de deltagende stater kriminalisere fremstilling, videregivelse, udbredelse, import, eksport, udbud, salg og besiddelse af enhver gengivelse af et barn (en person under 18 år) involveret i en virkelig eller simuleret tydelig seksuel aktivitet samt enhver form for gengivelse af et barns kønsdele af overvejende seksuelle årsager.

Endvidere følger det af artikel 3 i forslaget til EU-rammeafgørelse, at produktion, distribution, spredning, overførsel, udbydelse og anskaffelse eller besiddelse af børnepornografi skal forbydes. Børnepornografi skal her forstås som materiale, hvor en person under 18 år eller en person, der ser ud til at være under 18 år, er involveret i eller deltager i seksuel adfærd. Omfattet er desuden realistiske billeder af et ikke-eksisterende barn, der er involveret i seksuel adfærd (fiktiv børnepornografi).

Efter artikel 9 i konventionen om IT-kriminalitet skal fremstilling med forsæt til udbredelse via et computersystem samt besiddelse og overførsel mv. af børnepornografisk materiale være strafbar. Børnepornografi defineres som visuel gengivelse af en person, som deltager i klart seksuelle handlinger, hvis personen er under 18 år eller fremtræder som yngre end 18 år. Realistiske billeder, der forestiller en person under 18 år involveret i klart seksuelle handlinger, er ligeledes omfattet.

Nedenfor i pkt. 2.5.3.2.-2.5.3.5. omtales, hvilke ændringer af straffelovens § 235, stk. 1, om udbredelse af børnepornografisk materiale der foreslås gennemført som følge af tillægsprotokollen, forslaget til EU-rammeafgørelse og konventionen om IT-kriminalitet.

I forlængelse heraf omtales det i pkt. 2.5.3.6., hvilke ændringer der på baggrund af de nævnte internationale forpligtelser foreslås gennemført i straffelovens § 235, stk. 2, om besiddelse af børnepornografisk materiale.

2.5.3.2. Det er Justitsministeriets opfattelse, at udtrykket »utugtige« i straffelovens § 235, stk. 1 (og i § 230), lever op til de nævnte forpligtelser med hensyn til det pornografiske indhold af fotografier mv. Udtrykket omfatter således - som det er omtalt i pkt. 2.1. om gældende ret - bl.a. situationer omfattet af straffelovens §§ 222, 224 eller 225 (samleje eller anden kønslig omgængelse end samleje) samt andre situationer, hvor vedkommende deltager i kønsligt forhold, eller hvor der over for vedkommende må antages at være foretaget en groft krænkende handling, f.eks. ved at anvende den pågældende som model for fotografering af kønsdele eller af seksuelt prægede berøringer.

2.5.3.3. Den eksisterende bestemmelse i straffelovens § 235, stk. 1, omfatter utugtige fotografier, film eller lignende af »børn«, hvilket skal forstås som personer, hvis fysiske udviklingstrin svarer til aldersgruppen under 15 år.

Danmark vil med ratifikation af tillægsprotokollen og vedtagelse af EU-rammeafgørelsen blive forpligtet til i straffelovens § 235, stk. 1, i stedet at indføre en fast aldersgrænse, således at bestemmelsen i straffelovens § 235, stk. 1, fremover udvides til at beskytte alle personer under 18 år. Justitsministeriet foreslår derfor, at ordet »børn« i straffelovens § 235, stk. 1, erstattes med ordene »personer under 18 år«.

Udtrykket »personer under 18 år« vil ikke omfatte personer, der fremstår som yngre end 18 år, men som faktisk er fyldt 18 år. Justitsministeriet finder ikke, at de beskyttelseshensyn, der ligger bag bestemmelsen i § 235 om børnepornografi, i tilstrækkelig grad kan begrunde kriminalisering af disse tilfælde, hvor der er tale om pornografisk materiale, som forestiller personer, der faktisk er over 18 år. Det bemærkes herved, at sådanne tilfælde ikke er omfattet af kriminaliseringskravet i tillægsprotokollen og forslaget til EU-rammeafgørelse. Danmark agter således ved ratifikationen af konventionen om IT-kriminalitet at tage et forbehold, der angår tilfælde af denne karakter.

På samme måde som det efter den gældende formulering af § 235 er afgørende for strafbarheden, om den pågældende på billedet fremtræder som et »barn«, vil det med den foreslåede formulering af bestemmelsen - i tilfælde, hvor identiteten og alderen på den pågældende person er ukendt - være afgørende for strafbarheden, om den pågældende fremtræder som yngre end 18 år i det børnepornografiske materiale. I praksis vil det formentlig i det helt overvejende antal tilfælde være umuligt at fremskaffe konkrete oplysninger om den afbildede persons faktiske identitet og alder. Foreligger der imidlertid konkrete oplysninger om, at personen er over 18 år, vil forholdet ikke være omfattet af bestemmelsen.

2.5.3.4. Både tillægsprotokollen, forslaget til EU-rammeafgørelse og konventionen om IT-kriminalitet indeholder en forpligtelse til at kriminalisere såkaldt »fiktiv« børnepornografi (»gengivelse af virkelig eller simuleret eksplicit seksuel aktivitet« og »realistiske billeder af et ikke-eksisterende barn«).

Straffelovens § 235, stk. 1, er i sin gældende udformning begrænset til fotografier, film og lignende (herunder videooptagelser), hvorimod f.eks. tegninger og billeder frembragt ved hjælp af edb (såkaldt computergenerede billeder), som ikke afbilder et virkeligt samleje eller anden kønslig omgængelse end samleje, falder uden for bestemmelsen.

Forud for ændringen af § 235 ved lov nr. 441 af 31. maj 2000 (se pkt. 2.1.4. ovenfor) overvejede udvalget om økonomisk kriminalitet og datakriminalitet (Brydensholtudvalget), om også computerskabte fremstillinger eller lignende fremstillinger burde være omfattet af den strafferetlige regulering. Udvalget fandt dog, at hensynet til beskyttelse af børn mod misbrug ikke nødvendiggør, at sådanne fremstillinger omfattes af reguleringen. Der henvises til betænkning nr. 1377/1999 og Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 7801-7802 og 7805.

På baggrund af tillægsprotokollens, EU-rammeafgørelsens og konventionen om IT-kriminalitets definitioner af børnepornografi kan den nugældende retstilstand på dette

punkt ikke opretholdes. Det bemærkes i den forbindelse også, at den tekniske udvikling i dag gør det muligt at lave meget realistiske billeder med et pornografisk indhold, uden at personer på billederne har deltaget i produktionen endsige er virkelige.

Det foreslås derfor, at § 235, stk. 1, formuleres således, at bestemmelsen tillige omfatter andre utugtige »gengivelser« end fotografier, film og lignende. »Gengivelser« vil således - udover fotografier, film eller lignende - omfatte forhold, hvor der er tale om en fiktiv afbildning.

Der vil med den foreslåede formulering skulle foreligge en realistisk afbildning, jf. udtrykket »gengivelse«. Bestemmelsen vil derfor alene omfatte fiktive fremstillinger, der fremtræder på samme eller tilnærmelsesvis samme måde som fotografier og lignende. Eksempelvis vil et computergeneret billede, der bortset fra det fiktive motiv har fuld lighed med et fotografi, være omfattet. Modsat vil malerier, håndtegninger mv., der ikke fremtræder som identiske med faktiske afbildninger, falde uden for bestemmelsens anvendelsesområde.

Som følge heraf vil tegnede eller malede fremstillinger, som eksempelvis findes på oldtidens græske vaser, ikke være omfattet af bestemmelsen. Det kan endvidere bemærkes, at materiale, der kan anses for legitimeret ved sin kunstneriske værdi, som hidtil efter en konkret vurdering vil kunne falde uden for bestemmelsens anvendelsesområde.

Bestemmelsen er, som det fremgår, begrænset til visuelle gengivelser med et børnepornografisk indhold, hvilket svarer til forslaget til EU-rammeafgørelse og konventionen om IT-kriminalitet. Den foreslåede udvidelse af § 235 om børnepornografi omfatter således ikke litterære gengivelser mv., dvs. materiale, hvor det utugtige indhold alene gengives i skriftform.

På den baggrund agter Danmark ved ratifikation af tillægsprotokollen at afgive en præciserende erklæring om, at man anser udtrykket »enhver gengivelse« i tillægsprotokollen for alene at omfatte »visuel gengivelse«. Det kan i den forbindelse oplyses, at Sverige ved sin undertegnelse af tillægsprotokollen har afgivet en tilsvarende erklæring.

2.5.3.5. De handlinger, der ifølge tillægsprotokollen, forslaget til EU-rammeafgørelse og konventionen om IT-kriminalitet skal kriminaliseres, er bl.a. fremstilling, videregivelse, import, eksport, udbud, salg, distribution, spredning og transmission af børnepornografisk materiale.

Det foreslås, at der i § 235, stk. 1, anvendes udtrykket »udbredelse« som en samlet betegnelse for handlinger af denne karakter. Udtrykket »udbredelse« omfatter såvel erhvervsmæssig som ikke-erhvervsmæssig udbredelse. Det svarer til den gældende § 235, stk. 1.

Imidlertid vil den ændrede affattelse af bestemmelsen indebære, at ikke-erhvervsmæssig udbredelse fremover vil være omfattet af § 235, stk. 1, selv om videregivelsen af det børnepornografiske materiale ikke sker til en videre kreds, jf. herved pkt. 2.1.4. ovenfor. I dag er sådanne tilfælde alene omfattet af § 235, stk. 2, om besiddelse af børnepornografi.

Fremstilling af fiktiv børnepornografisk materiale med forsæt til at udbrede materialet vil skulle straffes efter § 235, stk. 1, mens produktion af pornografiske fotografier mv. af børn under 18 år fortsat straffes efter § 230.

2.5.3.6. Som det fremgår af pkt. 2.1.5., er det i dag efter straffelovens § 235, stk. 2, strafbart at besidde (eller mod vederlag gøre sig bekendt med) visse grovere former for børnepornografi.

Det følger af det, der er anført ovenfor om tillægsprotokollen, forslaget til EU-rammeafgørelse og konventionen om IT-kriminalitet, at Danmark vil være forpligtet til at kriminalisere besiddelse af enhver form for pornografisk materiale, der gengiver personer under 18 år - herunder også såkaldt fiktiv børnepornografi.

På den baggrund foreslås det i § 235, stk. 2, at indsætte samme formulering som i forslaget til ændret affattelse af stk. 1, således at bestemmelsen udvides til at omfatte besiddelse af »utugtige fotografier, film, andre visuelle gengivelser eller lignende af personer under 18 år«, jf. pkt. 2.5.3.3. og 2.5.3.4. ovenfor.

...

2.5.4. Strafferammer

2.5.4.1. Som det fremgår af pkt. 2.3., indeholder forslaget til EU-rammeafgørelse i artikel 5 forpligtelser, der angår de nationale strafferammer for seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi.

Artikel 5 indeholder dels minimumskrav til de nationale strafferammers maksimumsstraffe for overtrædelser omfattet af rammeafgørelsen (stk. 1), dels krav til skærpede strafferammer ved visse grovere former for overtrædelser (stk. 2 og 3). Således skal medlemsstaterne efter artikel 5, stk. 1, sikre, at der for overtrædelser omfattet af artikel 2 (seksuel udnyttelse af børn), 3 (børnepornografi) og 4 (forsøg og medvirken) kan idømmes fængsel i mindst 1 til 3 år.

...

Overtrædelser omfattet af artikel 3 om børnepornografi straffes for så vidt angår producenten efter straffelovens § 230, hvorefter den, der anvender unge under 18 år som modeller i forbindelse med optagelse af utugtige fotografier, film eller lignende med forsæt til at udbrede materialet, straffes med fængsel indtil 2 år, under formildende omstændigheder med bøde. Endvidere straffes efter § 235, stk. 1, udbredelse af børnepornografisk materiale med bøde eller fængsel indtil 2 år. Straffen for den, der besidder eller mod vederlag gør sig bekendt med børnepornografisk materiale, er efter straffelovens § 235, stk. 2, bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 måneder.

Danmark er med forslaget til EU-rammeafgørelse forpligtet til at sikre, at besiddelse af børnepornografisk materiale kan straffes med fængsel i mindst 1 år. Det foreslås derfor, at strafferammen i straffelovens § 235, stk. 2, forhøjes til fængsel indtil 1 år, hvilket efter Justitsministeriets opfattelse tillige i højere grad vil afspejle samfundets afstandtagen til den form for adfærd, der medvirker til at øge eller opretholde efterspørgslen på materiale, hvor sårbare børn og unge er blevet krænket i forbindelse med tilblivelsen heraf.

Med den foreslåede forhøjelse af strafferammen i straffelovens § 235, stk. 2, er det Justitsministeriets vurdering, at Danmark opfylder forpligtelsen i rammeafgørelsens artikel 5, stk. 1.

...

2.5.4.4. Forslaget til rammeafgørelsens artikel 5, stk. 2, litra c, forpligter, som det fremgår af pkt. 2.3., hver medlemsstat til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at produktion, udbredelse mv. af børnepornografisk materiale kan straffes med fængsel i mindst 5 til 10 år, når der er tale om et barn under den seksuelle lavalder og barnets liv udsættes for fare, der anvendes grov vold, barnet forvoldes alvorlig skade, eller forholdet er begået inden for rammerne af en kriminel organisation.

Det foreslås derfor at forhøje strafferammen i § 235, stk. 1, til fængsel indtil 6 år, hvis der foreligger skærpende omstændigheder. Herudover foreslås det at tilføje et nyt pkt., der angiver eksempler på forhold, som taler i skærpende retning. Som skærpende omstændigheder anses således navnlig tilfælde, hvor barnets liv udsættes for fare, hvor der anvendes grov vold, hvor der forvoldes barnet alvorlig skade, eller hvor der er tale om udbredelse af mere systematisk eller organiseret karakter. Det bemærkes i den forbindelse, at det foreslåede nye pkt. på dette punkt går videre end forslaget til rammeafgørelsen, idet det foreslås, at det forhold, at barnets liv udsættes for fare, at der anvendes grov vold, at der forvoldes barnet alvorlig skade, eller at der er tale om udbredelse af mere systematisk eller organiseret karakter, altid skal betragtes som en skærpende omstændighed, uanset om der er tale om et barn under den seksuelle lavalder.

Der er ikke tale om en udtømmende opregning af omstændigheder, der kan betragtes som skærpende. Således kan eksempelvis barnets alder i sig selv medføre, at forholdet skal omfattes af den skærpede strafferamme. Har barnet været udsat for trusler eller særlig ydmygende eller fornædrende handlinger kan dette ligeledes medføre, at forholdet skal omfattes af den skærpede strafferamme.

Det strafferetlige værn mod seksuel udnyttelse af børn i erhvervsmæssigt øjemed vil hermed tillige efter Justitsministeriets opfattelse blive styrket. En tilsvarende forhøjelse af strafferammen under skærpende omstændigheder foreslås indsat i § 230.

Hvorvidt optagelserne eller udbredelsen mv. skønnes at være af mere systematisk eller organiseret karakter vil afhænge af en konkret vurdering, hvor bl.a. omfanget af produktionen og udbredelsen vil kunne indgå.

Med de foreslåede forhøjelser af strafferammerne i § 230 og § 235, stk. 1, vurderer Justitsministeriet, at Danmark opfylder forpligtelsen i rammeafgørelsens artikel 5, stk. 3, litra c. Det bemærkes i den forbindelse, at der, hvis der samtidig med en overtrædelse af § 230 eller § 235, stk. 1, foreligger en overtrædelse af straffelovens § 245, § 249 eller § 252, stk. 1, kan straffes for begge overtrædelser.

2.5.4.5. De foreslåede forhøjede strafferammer er en følge af forpligtelserne efter rammeafgørelsens artikel 5. Strafferammeforhøjelserne giver domstolene mulighed for i højere grad at graduere strafudmålingen, navnlig i sager om optagelse og udbredelse af børnepornografisk materiale af mere systematisk eller organiseret karakter, hvor barnet har været udsat for fare eller grov vold, eller hvor der forvoldes barnet alvorlig skade.”

Af bemærkningerne til straffelovens § 235, stk. 1 og 2, fremgår bl.a. (Folketingstidende 2002-03, tillæg A, lovforslag nr. L 117, s. 2636-2637):

”Efter § 235, stk. 1, straffes den, som erhvervsmæssigt sælger eller på anden måde udbreder utugtige fotografier, film eller lignende af børn, med bøde eller fængsel indtil 2 år. På samme måde straffes den, som i en videre kreds udbreder sådanne fremstillinger.

Det foreslås, at det strafbare område udvides til at omfatte »utugtige fotografier, film, andre utugtige visuelle gengivelser eller lignende«. Herefter vil også såkaldt fiktiv børnepornografi - som f.eks. computergenerede billeder med børnepornografisk indhold - være omfattet af bestemmelsen.

Uden for anvendelsesområdet falder materiale, hvor det utugtige indhold alene gengives i skriftform.

Der foreslås tillige med henblik på en udvidelse af beskyttelsesområdet indsat en aldersgrænse på 18 år i § 235, stk. 1. Er identiteten og alderen ukendt, vil det være afgørende for strafbarheden, om den pågældende fremtræder som yngre end 18 år i det pornografiske materiale.

Det foreslås endvidere, at ordet »udbreder« indsættes i stk. 1 som en samlet betegnelse for de handlinger, der er kriminaliseret. Formuleringen omfatter enhver form for udbredelse, herunder eksport, distribution, transmission mv. Produktion af fiktivt børnepornografisk materiale med henblik på udbredelse er tillige omfattet.

Det foreslås desuden, at strafferammen i § 235, stk. 1, forhøjes, således at straffen kan stige til fængsel indtil 6 år, hvis der foreligger skærpende omstændigheder. Herudover foreslås det at tilføje et 2. pkt., der angiver eksempler på forhold, som taler i skærpende retning.

Det vil afhænge af en konkret vurdering, om udbredelsen mv. skønnes at være af mere systematisk eller organiseret karakter, eller om der i øvrigt foreligger skærpende omstændigheder. Der henvises herom til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3 (straffelovens § 230).

Efter § 235, stk. 2, straffes den, der besidder eller mod vederlag gør sig bekendt med grovere former for børnepornografi.

Bestemmelsen foreslås udvidet til - ligesom i forslaget til ny affattelse af § 235, stk. 1 - at omfatte alle »utugtige, visuelle gengivelser af personer under 18 år« - og ikke som i dag alene en række grovere former for børnepornografi. Det foreslås dog samtidig i § 235, stk. 3, at besiddelse ikke skal være strafbar i tilfælde, hvor den person, der er gengivet på billedet, er fyldt 15 år på tidspunktet, hvor gengivelsen sker, og har givet sit samtykke til besiddelsen af billedet.

Endelig foreslås det, at overtrædelse af § 235, stk. 2, skal kunne straffes med fængsel indtil 1 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5.3. og 2.5.4. i de almindelige bemærkninger.”

Anbringender

T har anført navnlig, at det ikke af bestemmelserne i straffelovens § 235, stk. 1 og 2, kunne udledes, at materiale af den i sagen foreliggende karakter er kriminaliseret.

Det bestrides ikke, at det har været lovgivers intention med den i 2003 vedtagne lovændring at kriminalisere computerskabt fiktivt materiale af den i sagen omhandlede art. Det bestrides imidlertid, at denne intention er kommet til udtryk i lovens ordlyd. § 235, stk. 1 og 2, må naturligt læses sådan, at der ved ”visuelle gengivelser” af ”personer under 18 år” tænkes på eksisterende, levende personer. Da straf, jf. straffelovens § 1, alene kan pålægges for et forhold, hvis strafbarhed er hjemlet ved lov, eller som ganske må ligestilles med et sådant, kan straf ikke pålægges ham.

For det tilfælde, at Højesteret måtte mene, at der er den fornødne hjemmel i straffeloven, gøres det subsidiært gældende, at der bør gives strafbortfald eller formildelse af straffen, jf. straffelovens § 83, jf. § 82, stk. 1, nr. 4.

Mere subsidiært bør der ske formildelse af straffen, idet landsretten ikke i fornødent omfang har lagt vægt på antallet af dubletter og i øvrigt ikke har tillagt det betydning, at der ikke ligger en eneste bagvedliggende og forudgående seksualforbrydelse mod noget barn bag fremstillingen af de i sagen omhandlede billeder.

Under henvisning til de oprindelige bevæggrunde for at holde computerskabt materiale uden for bestemmelsens kriminaliseringsområde må sådant materiale strafmæssigt vurderes mildere end materiale, der gengiver et virkeligt overgreb.

Det overordnede sigte med straffelovens § 235, stk. 1, må være at værne mod, at unge under 18 år misbruges til børnepornografi, og at undgå den selvstændige krænkelse, der består i, at det pornografiske materiale udbredes i en videre og eventuelt ubestemt kreds.

Rigsadvokatens inddeling i kategori 1, 2 og 3 giver i en sag, hvor der ikke er en bagvedliggende forbrydelse, noget mindre mening end i en sag, hvor der gengives rigtige billeder. Straffen bør fastsættes til et niveau, der ligger ganske væsentligt under det niveau, der fastsættes i sager, hvor børn har været misbrugt til børnepornografi, og hvori der sker en selvstændig

krænkelser ved udbredelsen af det materiale, der er fremstillet med baggrund i dette misbrug. Som en formildende omstændighed må det også tages i betragtning, at han har erkendt sig skyldig i de rent faktiske forhold, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9.

Henset til hans gode personlige forhold, at han er ustraffet, og at han i øvrigt er fundet egnet til og har erklæret sig villig til at afvikle samfundstjeneste samt eventuel sexologisk behandling, bør der idømmes en betinget straf.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at T med rette er fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 1 og 2.

Det har siden 2003 været strafbart at udbrede og besidde visuelle gengivelser af seksuelt materiale med personer under 18 år, når der er tale om realistiske afbildninger, der fremtræder på samme – eller tilnærmelsesvis samme – måde som fotografier mv. Da det er lagt til grund, at de omhandlede afbildninger fremtræder som fotografier, er forholdet utvivlsomt omfattet af straffelovens § 235, stk. 1 og 2, med det gerningsindhold, som bestemmelsen havde på gerningstidspunktet.

Forholdet er begået under særligt skærpende omstændigheder, jf. straffelovens § 235, stk. 1, 2. pkt., og straffen bør derfor udmåles til 1½ til 2 års ubetinget fængsel.

Ved strafudmålingen skal det ikke indgå som en formildende omstændighed, at der er tale om fiktive afbildninger af børn i en seksuel kontekst. Formålet med kriminaliseringen af fiktivt materiale er at beskytte børn generelt og imødegå en seksualisering af børn, og hverken ordlyden eller forarbejderne til bestemmelsen sonderer mellem AI-genereret materiale og øvrigt materiale.

Det skal tillægges strafskærpende betydning, at der er tale om et meget stort antal billeder, herunder en større mængde kategori 2 og 3 billeder, og at udbredelsen af billederne har haft et betydeligt omfang og en systematisk karakter. Dertil kommer, at udbredelsen er sket i hvert fald delvist med fortjeneste for øje. På den anden side må der lægges vægt på, at det på baggrund af tiltaltes egen forklaring må lægges til grund, at der har været tale om en del dubletter, ligesom det skal indgå, at tiltalte er ustraffet.

Der er ikke grundlag for at lade straffen bortfalde efter straffelovens § 83, 2. pkt., ligesom tiltalte ikke har befundet sig i undskyldelig uvidenhed eller undskyldelig misforståelse af reglerne i straffelovens § 235, jf. § 82, stk. 1, nr. 4.

Der er ikke – på trods af tiltaltes personlige forhold – grundlag for at gøre straffen helt eller delvis betinget, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste, jf. UfR 2017.29 H. Der er endvidere ikke grundlag for at nedsætte straffen i medfør af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

T er ved landsrettens dom fundet skyldig i overtrædelse af den dagældende straffelovs § 235, stk. 1 og 2, ved at have udbredt og været i besiddelse af seksuelt materiale med personer under 18 år. Straffen blev fastsat til fængsel i 1 år og 6 måneder.

T havde fremstillet materialet ved hjælp af kunstig intelligens (AI), og han gør gældende, at han skal frifindes, fordi straffelovens § 235, stk. 1 og 2, efter hans opfattelse ikke omfatter seksuelt materiale med personer under 18 år, når personerne er fiktive.

Højesteret skal derfor tage stilling til, om T med rette er blevet fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 1 og 2. Hvis der ikke skal ske frifindelse, skal Højesteret tage stilling til straffastsættelsen.

Skyldspørgsmålet

Efter straffelovens § 235, stk. 1, straffes den, som udbreder seksuelt materiale såsom fotografier, film, andre visuelle gengivelser eller lignende af personer under 18 år, med bøde eller fængsel indtil 2 år eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 år. Efter stk. 2 straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år den, som besidder eller mod vederlag eller gennem internettet eller et lignende system til spredning af information gør sig bekendt med seksuelt materiale såsom fotografier, film, andre visuelle gengivelser eller lignende af personer under 18 år.

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 228 af 2. april 2003, at udtrykket ”gengivelser” omfatter forhold, hvor der er tale om fiktive fremstillinger, der fremtræder på samme eller tilnærmelsesvis samme måde som fotografier og lignende. Eksempelvis vil et computergenereret billede, der bortset fra det fiktive motiv har fuld lighed med et fotografi, være omfattet (Folketingstidende 2002-03, tillæg A, lovforslag nr. L 117, s. 2617).

Højesteret finder, at straffelovens § 235, stk. 1 og 2, som forudsat i forarbejderne omfatter seksuelt materiale i form af visuelle gengivelser af personer under 18 år, også når gengivelsen er fremstillet ved hjælp af f.eks. AI, og selv om personerne må formodes at være fiktive, hvis fremstillingerne fremtræder på samme eller tilnærmelsesvis samme måde som fotografier og lignende. Det bemærkes herved, at det ikke er udelukket at anse sådanne fremstillinger for omfattet af udtrykket ”gengivelse”.

På denne baggrund tiltræder Højesteret, at T er blevet fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 1 og 2.

Straffastsættelsen

Højesteret tiltræder, at der ikke er grundlag for at fastslå, at T har handlet i undskyldelig uvidenhed om eller undskyldelig misforståelse af straffelovens § 235, stk. 1 og 2. Der er således ikke grundlag for at lade straffen bortfalde eller nedsætte efter straffelovens § 83, jf. § 82, stk. 1, nr. 4.

Efter straffelovens § 235, stk. 1, straffes den, som udbreder seksuelt materiale med personer under 18 år, som nævnt med bøde eller fængsel indtil 2 år eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 år. Som særligt skærpende omstændigheder anses efter bestemmelsens andet punktum navnlig tilfælde, hvor barnets liv udsættes for fare, hvor der anvendes grov vold, hvor der forvoldes barnet alvorlig skade, eller hvor der er tale om udbredelse af mere systematisk eller organiseret karakter. Den, som besidder seksuelt materiale med personer under 18 år, straffes som nævnt med bøde eller fængsel indtil 1 år, jf. straffelovens § 235, stk. 2.

Som anført i forarbejderne foreligger der i praksis som oftest ikke oplysninger om den afbildede persons identitet og alder eller om det seksuelle materiales tilblivelse. I sådanne tilfælde

må afgørelsen af, om den pågældende person er under 18 år, ske ved en vurdering af, om personen fremtræder som yngre end 18 år. Om der foreligger særligt skærpende omstændigheder må ligeledes afgøres på grundlag af, hvad det seksuelle materiale viser. Dette sker i retspraksis ved en kategorisering af materialet, der afhænger af, hvordan personen er fremstillet, jf. herved senest Rigsadvokatmeddelelsen om seksualforbrydelser af 15. februar 2026.

Højesteret finder, at der ved fastsættelse af straffen for besiddelse og udbredelse af seksuelt materiale med personer under 18 år ikke skal tages hensyn til, om personerne må formodes at være fiktive.

Det bemærkes i øvrigt, at den teknologiske udvikling gør det stadig vanskeligere at afgøre, om de personer, der er vist i seksuelt materiale, må formodes at være fiktive eller ej.

Om den foreliggende sag bemærker Højesteret, at T er fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 1 og 2, ved at have været i besiddelse af seksuelt materiale med personer under 18 år i form af mere end 36.000 billeder og ved at have udbredt materialet i meget betydeligt omfang, delvist med fortjeneste for øje. Mere end 12.500 af billederne fremstiller seksuelle aktiviteter (kategori 2), medens 113 billeder fremstiller særligt grove seksuelle forhold (kategori 3).

Henset til antallet af billeder og billedernes indhold samt til, at der har været tale om systematisk udbredelse, tiltræder Højesteret, at forholdet må anses for at være begået under særligt skærpende omstændigheder. At der blandt billederne måtte være et betydeligt antal dubletter, ændrer ikke herpå.

Højesteret finder ikke grundlag for at ændre fængselsstraffen på 1 år og 6 måneder, som landsretten har fastsat efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder.

Højesteret tiltræder, at der ikke er grundlag for at gøre straffen betinget. Det bemærkes herved, at der ikke er grundlag for at nedsætte straffen i medfør af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9.

Konklusion

Landsrettens dom stadfæstes.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.